

Tárgy: Tájékoztatás lovak fertőző kevésvérúségének járványügyi helyzetéről

A lovak fertőző kevésvérúsége Magyarországi járványügyi helyzete kapcsán az alábbiakról tájékoztatom.

A lovak fertőző kevésvérúsége vírusos oktanú betegség, mely az egypatásokat betegíti meg, és világszerte előfordul. Lovakban az esetek kis részében már a betegség kezdeti heveny, lázas általános tünetekkel járó szakaszában elhullással járhat, többnyire azonban elhúzódó lefolyású, több havonta ismétlődő lázas rohamok jelentkezése, vérszegénység, gyengeség és testszerte jelentkező ödéma (vizenyős duzzanat) figyelhető meg a beteg állatokon.

A lovak fertőző kevésvérúségével kapcsolatos hatósági intézkedéseket a 41/1997. FM rendelet szabályozza.

A tünetmentes hordozók kiszűrése érdekében a ló általános állapotától függetlenül (azaz tekintet nélkül arra, hogy mutatja-e a betegség tüneteit vagy sem) Magyarországon minden hat hónaposnál idősebb ló minimum három évenkénti vérvizsgálatát (fertőző kevésvérúség és takonykór szerológiai vizsgálata) jogszabályi kötelezettség alapján, a tulajdonos költségére el kell végezni. Olyan lovak esetében, amelyek más állattartó lovaival érintkezhetnek – például sport rendezvények vagy bemutatók résztvevői –, a tulajdonos évente köteles elvégeztetni a szűrést. A vizsgálat elvégeztetésére a 148/2007. FVM rendelet alapján állami támogatás vehető igénybe.

A fertőzött állatok nem gyógyulnak meg. A tünetmentes időszakokban is ürítik a vírust testváladékaikkal egészen az életük végéig, illetve a betegség vérszívó rovarok útján is terjed, ezért környezetükre veszélyt jelentenek. Magyarországon és a világ legtöbb fejlett lovaskultúrával rendelkező országában a betegség bejelentési kötelezettség alá tartozik. A fertőzöttséget két, 21 napos időközzel vett pozitív laboratóriumi vizsgálattal lehet megállapítani. A fertőzött állatok leölése vagy kényszervágása jogszabály szerint kötelező.

Az országban 1965 és 2010 között, a szigorú járványvédelmi intézkedéseknek köszönhetően nem jelentkezett a fertőzés. Ezt követően a NÉBIH a betegség 2010-es megjelenését követően több ízben tájékoztatta az érintetteket a betegség újbóli megjelenéséről valamint a lószállítással kapcsolatos tudnivalókról. Az utóbbi három évben 2012-ben 8, 2013-ban 6, 2014-ben 7 esetben mutatták ki az Fkv fertőzöttséget a NÉBIH- Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatósága Nemzeti Referencia Laboratórium (továbbiakban NÉBIH-ÁDI) munkatársai. A lovak minden alkalommal tünetmentesek voltak, csak a 41/1997. FM rendeletben előírt kötelező vérvizsgálat derített fényt az állatok fertőzöttségére.

Románia Európai Unióhoz történő csatlakozását követően a határátlépéshez kapcsolódó ellenőrzések csökkentése a járványos állatbetegségek terjedését megkönnyítette a rosszabb járványügyi státuszban lévő ország felől. Romániában a lovak fertőző kevésvérúsége endémiás, azaz széles körben elterjedt, aminek egyik oka, hogy a fertőzött állatok levágását korábban nem hajtották végre következetesen. 2012-ben 1641, 2013-ban 946, 2014-ben 610 eset jelentett a román hatóság. Az Európai Bizottság a 2010/346/EU Bizottsági Határozat alapján korlátozza a román lovak Unión belüli mozgását. Ennek ellenére illegális ló kereskedelem folyamánként a betegség megjelent más nyugat-európai országokban is.

2015. március 9-én a NÉBIH-ÁDI fertőző kevésvérúséget állapított meg egy Veszprém megyéből származó, a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi kar Lógyógyászati Tanszék és Klinikán (továbbiakban Klinikán) kezelt lóban. A járványügyi intézkedések kapcsán három állat a Klinikán, hat állat a származási helyén a betegség megerősítésétől számított 90 napig karanténba került, mely során négy alkalommal, 21 napos időközzel végzett vérvétellel vizsgálják, hogy az állat fertőződött-e. A járványügyi nyomozás során a

hatóság felhívta a figyelmet a Klinika járványvédelmi tervének és intézkedési rendjének hiányosságainak pótlására.

A Klinikán karanténban tartott három ló közül kettőnek a fertőző kevésvérűséggel *fertőzött* státusza megerősítést nyert, ezért leölésük szükségessé válik. A harmadik Üllőn karanténban tartott ló továbbra is negatív a betegségre.

A származási helyen karanténban tartott hat állat státusza *fertőzöttségre gyanús*, közülük három ló negyedik ellenőrző vizsgálata pozitív eredményű lett, ezen állatok esetében egy 21 nap múlva elvégzett vizsgálat eredménye alapján dönthető el, hogy fertőződtek-e a betegséggel. A másik három származási helyén karanténban tartott állat vizsgálatai eddig kedvező eredménnyel zárultak a betegségre.

A fent említett körülmények és a betegség hosszú lappangási idejének tudatában az összes karanténban tartott állat megfigyelését a hatóság 30 nappal meghosszabbítja, és egy ötödik ellenőrző vérvétel elvégzésével kiegészíti.

A Klinikán az oktató istállóban és az ortopéd istállóban tartott, valamint az innen hazament állatoktól vett kontroll vérminták mind negatív eredményűek.

A hatóság megvizsgálta a Klinika szomszédságában lévő „Dóra-majorban” tartott lovakat is. Itt minden állat vizsgálati eredménye fertőző kevésvérűségre nézve negatív.

Az elmúlt két hónapban a lovak fertőző kevésvérűségére és takonykórra irányuló kötelező ellenőrző vizsgálatra beküldött minták száma jelentősen növekedett Veszprém és Pest megyében az elmúlt évek azonos időszakához képest. A kötelező szűrés keretében vizsgált minták közül további négy *fertőzöttségre gyanús* állatot találtak. Ezek az állatok, a jogszabálynak megfelelően forgalmi korlátozás alá kerülnek, amíg a betegséget további vizsgálatokkal meg nem erősítik vagy ki nem zárják. Az üllői esetet megelőzően 2015-ben mindössze egy állatot estében került megállapításra a betegség a kötelező vérvizsgálatok alkalmával. Az új esetek felderítése nem a járványveszély növekedésének következménye, hanem a megnövekedett mintaszámoknak köszönhetően újabb fertőzöttségre gyanús lovakat szűrtünk ki az egészséges állatok közül.

Az Állategészségügyi Szolgálat a fenti esetek miatt szigorítani kívánja a járványügyi nyomozáshoz kapcsolódó ellenőrző vizsgálatok rendjét. Ennek értelmében a fertőzöttségre gyanús állatok tartási helye körül 3 km sugarú körben kötelező lesz állami költségen az összes fogékony állat vizsgálatát. E mellett elengedhetetlen az állattartók jogszabálykövető magatartása ahhoz, hogy Magyarország meg tudja őrizni a kedvező járványügyi státuszát. A monitoring vizsgálatok mellett elengedhetetlen a lóverseny vagy lósport rendezvény előírásoknak megfelelő engedélyeztetése a rendezvény helye szerinti területileg illetékes kormányhivatalnál, valamint, hogy a rendezvényen csak a jogszabályoknak mindenben megfelelő lovak vegyenek részt. Emellett továbbra sem javasoljuk a magyar lovak lábbon történő szállítását, mozgását Románia területén. A lovastúrahoz csatlakozó, ismeretlen állategészségügyi hátterű állatok kifejezett veszélyt jelentenek a magyar lovak egészségére. A fertőződés sokszor csak hónapokkal később mutatható ki, amikor már az állatok a saját tartási helyükön tovább is adhatták társaiknak a végzetes kórokozót.

A lótartók, a lovasok, valamint a sajtó, az elmúlt időszak fertőző kevésvérűség megbetegedési esetei miatt tapasztalható fokozott figyelmére, a kapcsolódó vizsgálatok iránti megnövekedett állattartói érdeklődés, amit célszerű lenne tovább fokozni! A vérvizsgálatok alapvető feltétele az érintett állatok jogszabály szerinti egyedi jelölése is. A megbetegedések sajtóvisszhangja nem csak a vérvizsgálatok számának növekedését vonhatja maga után, hanem a korábbi figyelemfelhívások, kampányok ellenére azonosíthatatlan lovak mikrochip-es jelölésének és útlevígelénylésének megnövekedett igényét is, ami szintén közös érdekünk.

Az elmúlt hónapok történései felhívják a figyelmet arra is, hogy a szűrővizsgálatok és a lovak azonosítása nem csak a versenysportban résztvevők érdeke, hanem a hobbi lovasok is csak a felelős állattartás szabályainak betartásával védhetik meg állataikat a betegségtől. Ha a lovasok megkövetelik maguktól és egymástól is a szabályok betartását, az nagyban segíti a hatóság munkáját is, hogy az azonosítatlan és/vagy a kötelező szűrővizsgálatokon át nem esett állatok felderítése megtörténjen. Amennyiben a lótartók a jó gazda gondosságával betartják a szabályokat ismét sikerülhet mentesíteni az országot a fertőző kevésvérűségtől.

Ehhez kérem szíves közreműködését és segítségét a lovas társadalom megfelelő tájékoztatásában!